

PRENUMERATA WYNOŚI:

w Kaliszu miesięcznie 2 zł.
Z odnośnikiem do domu 2 zł. 50 gr.
Na prowincji z przesyłką
pocztową 3 zł.
Zagranicą 5 zł.
Cena pojed. egzemplarza 10 gr.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na
str. 1. 2. 3. gr. 10.
Nekrologi gr. 10. zwyczajnie gr. 5
ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI,
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9 do 7 po poł.

№ 132 (7762)

Piątek, dnia 13 Czerwca 1924 r

Rok XXXII

WĘGIEL

GÓRNOŚLĄSKI I DĄBROWIECKI
z kopalni:

Max	Marie
Hramsta	Böer,
Georg	Brade
Oheim	Heinrichsglück
Fanny	Neuglückauf
Hoym	Prinzen
Fürsten	Heinrichsfreude
Emanuelssen	Czeladź

po cenach kopalnianych na
weksle 1—1½—2 miesięczne.

Portland Cement

z pieców rotacyjnych

fabryki

„Rudniki“

po cenach fabrycznych
na weksle 1½—2 miesięczne.

KOKS Zabrzecki

z „Emma” i „Wolfgang“

po cenach hutniczych

Wapno kieleckie, papa
dachowa i gwoździe
budowlane

po cenach fabrycznych na
weksle 1½ miesięczne.

NAJLEPSZE FRANCUSKIE SAMOCHODY „PEUGEOT” 1143

na dogodnych warunkach poleca:

KALISKA SPÓŁKA OPAŁOWA, Kazimierzowska 1, tel. 92.

MIRAZ Smutne spotkanie czyli Mały grajek

Od dnia 12 czerwca r.b.
Niech wszyscy przyjdą podzi-
wiać przepiękny dramat w 6-ciu
aktach p. t.

W roli głównej niezrównany ulubieniec całego
świata, znany twórca „Złotego chłopaka” **JACKIE COOGAN**

Początek seansów w dni powszednie o godzinie 7, w soboty i święta o godz. 5-ej, ostatni o godz. 9-30.

Niniejszym podaję do publicz-
nej wiadomości, że sprawę o na-
paść na mnie na szosie Stawiszyń-
skiej przeciwko Panu Edwinowi
Fibigerowi skierowałem na drogę
sądową

1133 Bronisław Zylber.

Walka Herriot-Millerand.

Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej Millerand był jednym z współtwórców t. zw. bloku narodowego, a w czasie kampanji wyborczej oświadczył się kilkakrotnie z gorącymi dla niego sympatjami. Obecnie blok lewicowy osiągnął w Izbie posłów większość, a mając ją już dawniej zapewnioną w senacie, zażądał przede wszystkim głowy prez. Milleranda. Z rąk jego, jak oświadczył Herriot, nie przyjmie ani on ani nikt z przywódców głównych partji bloku lewicowego misji utworzenia gabinetu. W ten sposób — jak ufa lewica — zmusi ona Milleranda do ustąpienia. Pozostaje mu bowiem tylko albo rozwiązać izbę — na co się nie odważy — albo samemu ustąpić; o ile nie chce, aby przesilenie przeciągnęło się w nieskończoność na szkodę Francji.

Takie jest rozumowanie lewicy, a właściwy powód jej postępowania jest następujący: Ma ona stosunkowo niewielką większość w kraju i w parlamencie i nie czuje się silnie skonsolewowaną. Między składającymi ją grupami istnieją

znaczne sprzeczności. Pozostawienie na krześle Prezydenta wybitnego przeciwnika bloku lewicowego groziłoby w wysokim stopniu stworzeniem — przy jego pomocy — jakiejś nowej konstelacji, która by zmieniła stosunek sił w parlamencie. Zajęcie tego krzesła przez osobę bardzo zbliżoną do Herriota, jak np. Painlewe byłoby najlepszą asekuracją trwałości obecnej sytuacji i rządów, dopóki ta pozycja nie zostanie obsadzona.

Istotnie lewica jest dość silną w obu izbach, aby bojkotując konsekwentnie p. Milleranda doprowadzić do jego upadku. Rozumie on to dokładnie, a jeżeli mimo to oświadczył, że nie ustąpi, to dlatego, że nie chce ustąpić z okazji proponowanej przez lewicę. Żąda natomiast, aby obalono go w inny sposób, a mianowicie przez wyrażenie mu wotum nieufności na posiedzeniu izby deputowanych i senatu. Takim wotum będzie np. nie przyjęcie zanominowanego przez gabinetu z poza lewicy (skoro lewica z jego rąk misji przyjąć nie chce). Jeżeli Prezydent państwa powierzy na przykład misję osobistości poza parlamentarnej, a obie izby oświadczą się przeciw temu, to Millerand będzie uważał to za dostateczny powód do ustąpienia.

Na czym że więc polega różnica? Lewica chce przeprowadzić zasadę, że już sam wynik wyborów, które wypadły nie po myśli Prezydenta, powinien wywołać jego ustąpienie. „Naród francuski” skłonił się ku stronie lewej. — Prezydent skłaniający się ku nacjonalistom wie, że nie ustąpi. Zaś Millerand broni innej zasady: powierzone mu zostało na lat sześć, tak długo też powinien wytrwać na stanowisku; dobrowolnie nie jest zmuszony zejść z niego nie może; jeśli reprezentanci ludu chcą go usunąć, muszą to wyraźnie uczynić i przyjąć w ten sposób pełną odpowiedzialność za wywołanie niebezpiecznego przesilenia na stanowisku głowy państwa.

Teoretycznie stanowisko Milleranda jest lepiej uzasadnione, skoro konstytucja z r. 1875 nie zna politycznej odpowiedzialności Prezydenta, a tem samem wnosi go ponad walkę partyjnych. To że sympatje jego serca są po stronie bloku nacjonalistycznego, nie jest i nie może być powodem do jego ustąpienia. Konstelacje w parlamencie są zmienne, a osoba Prezydenta pań-

stwa nie powinna się zmieniać za każdym nowym zwrotem w taktyce stronnictw. Zmiana na tem stanowisku powinna być utrudniona, powini na się dokonywać tylko w wypadkach istotnie ważnych (nadużycie władzy, niedołęstwo, choroba lub tp.) — a kto ją bez potrzeby wywołuje, powinien być przygotowanym, że będzie to musiał uczynić w świetle słońca.

Ale jest to tylko szara, choć politycznie słuszna i z prawem zgodna teoria. Drzewo życia politycznego jest niebieskim koloru zielonego symbolizującego brak rozsądku. Konstytucja francuska, która doprowadziła do ich zageracji supremacji parlamentu nad najwyższym zwierzchnikiem państwa, jakim Prezydent republiki być powinien (a nie jest!) — Instytucja ta ma swoją logikę wewnętrzną, którą blok lewicy wyzyskuje teraz zapewne wyzyska aż do końca. Po linii logiki idzie zależność Prezydenta od stronnictw większości w obu Izbach, które wybierają go do wolnie, ale także i dowolnie chcą obalać. A w nauce psychologii partyjnej w epokach demagogicznych leży, aby uchylać się od odpowiedzialności wyraźnej i przetrzucać ją na innych. Tak też partje chcą postąpić i tym razem.

Przesilenie obecne będzie zapewne dla Francji okazją, aby jeszcze raz unaocznic sobie ujemne strony obecnej jej konstytucji i tkwiących w niej tendencji. Te ujemne strony rządów partyjnych i uzależnienia od nich głowy państwa występują i am już od dawna i są przedmiotem nie od dzisiaj licznych postulatów naprawy. Trzeba takiego zabicia deszczami, jak to, wśród którego wychowali się referenci polskiej Konstytucji z 17 marca 1921, aby faktu tego nie wiedzieć. Przeciwni oni z konstytucji francuskiej najmniej traktują jej zasady, skarykaturowali je nadto do nie możliwości — i zdawali się nie rozumieć, że dokonywują dzieła nierozsądnego i przestarzałego. Może obecna walka Herriot — Millerand, która jest epizodem w walce o ponizenie władzy Prezydenta Republiki do reszty, pozwoli naszym protagonistom supremacji parlamentu nad władzą Polsce narzucili.

Poraz drugi na specjalne życzenie miłośników teatru
Sala Stowarzyszenia Rzemieślników Chześcijańskich
NIEDZIELA, dnia 15 czerwca r. b.

„HISZPANSKA MUCHA” Szczegóły
w
afiszach.

Dr. Klinger

choroby **weneryczne i skórne.**

Leczenie sztucznym słońcem górskim
(lampą kwarcową)

i analizy krwi na syfilis.

Przyjmuje codziennie od 4—7,
w niedziele i święta od 10—1.

1065.

Towarowa 3. I p.

Pasy skórzane

z najlepszych kruponów zagranicznych.

Pasy z sierści wielbłądziej

Wszelkie pakunki do motorów, maszyn parowych, lokomobil i pomp

Pompy skrzydłowe ssąco-tłoczące

posiada stale na składzie

Dom Handlowy

Zjednoczonych Młynarzy

w Kaliszu

ul. Wrocławska № 41, Telefon 220.

1056

Exposé prezydenta min. Grabskiego.

WARSZAWA, 12.6. Prezes ministrów pan Grabski w przemówieniu swem rozszerzył właściwie mowy, które przedłożył do projektu ustawy o przedłużeniu pełnomocnictw skarbowych i gospodarczych dla rządu. Przedewszystkiem prezes ministrów podkreślił doniosłą rolę Sejmu w pracy nad sanacją skarbu państwa i stwierdził, że sanacja jest już rzeczą dokonaną ze względu na to, że budżet mamy zrównoważony a walutę ustabilizowaną. Następnie mówca zastanawia się nad tem, czy zdobycz nasza jest trwałą i należy czynić, ażeby taką naprawdę się stała. Podkreśla, że stałość naszej waluty jest już zupełnie pewną i zaznacza, że jest ona trwałą. Równocześnie przechodzi do omówienia szeregu niepokojących objawów gospodarczych.

Mówca stwierdza przedewszystkiem, że wprowadzenie złotego nie przyniosło żadnej zmiany cen, przeciwnie spowodowało pewną niżkę. Oświadczenie to spotyka bardzo silne sprzeciwy w całej niemal Izbie. Dalej stwierdza premier, że przesilenia ostrego gospodarczego u nas nie ma, a to dlatego, ponieważ liczba bezrobotnych w kraju maleje. Oświadczenie to znów wywołuje sprzeciwy i rozmaite okrzyki nieprzychylnie dla premiera.

Następnie podnosi mówca, iż siła podatkowa kraju nie została osłabiona, ponieważ wpływy z podatków pośrednich monopolów i opłat wykażą co miesiąc wzrost. Bilans handlowy również się nie zmienił na naszą niekorzyść. Stwierdza natomiast, że jest wielka nie współmierność w cenach i znaczna drożyzna kredytu.

Co do niewspółmierności cen mówca stwierdza, że istotnie ten stan rzeczy jest bardzo groźny. Stosunek kosztów utrzymania do wskaźnika cen hurtowych jest bardzo niepokojący. Od stycznia do kwietnia nie znać żadnej poprawy. Wzrost kosztów utrzymania jest ten sam. Celem zwalczania tego, mówca sądzi, że nie należy przechodzić do polityki, która by podnosiła ceny zboża, lecz raczej trzeba prowadzić do tego rodzaju polityki gospodarczej, która by obniżała ceny produktów przemysłowych.

Następnie premier analizuje poszczególne dziedziny państwowego życia gospodarczego i wykazuje, że państwo czyni wszystko co możliwe, ażeby spowodować wspomnianą niżkę cen pro-

duktów przemysłowych, a więc rząd obniżył podatek państwowy od węgla. Dalej podkreślił mówca, iż rząd zamierza przystąpić do zniesienia niektórych protekcyjnych cel, które znacznie utrudniają zaopatrywanie się ludności w artykuły codziennej potrzeby, tańsze zagranicą, aniżeli u nas, jak np. obuwie, płótno, mydło itp. Co do taryfy kolejowej, to premier oświadcza, że mowy być nie może o jej obniżeniu, ponieważ naogół są one niższe, aniżeli taryfy zagraniczne, należy natomiast przystąpić do pewnych ułatwień taryfowych dla poszczególnych grup — przetworów gospodarczych, o ile chodzi o ich eksport — czy import.

Następnie prezes Rady Ministrów Grabski stwierdza, że ustawodawstwa społecznego, będącego zdobyczą klasy robotniczej, dotknąć nie można pod żadnym warunkiem, natomiast przystąpić należy do możliwego napięcia siły i wysiłków pracy, a zwłaszcza intelektu. Skutkiem dłużej inflacji przyzwyczailiśmy się do jak najniższego zużycia siły, zwłaszcza intelektualnych, bo wszystko łatwo i bez trudu nam przynosiło. W tym momencie premier poprosił marszałka o pięćdziesięcuminutową przerwę.

Po przerwie prezes ministrów Grabski przystąpił do omówienia polityki kredytowej. Mówca skreślił działalność Banku Polskiego na polu zwiększania środków obiegowych, a z drugiej strony nakreślił sposoby stosowania przez Bank Polski ułatwień kredytowych dla naszego życia gospodarczego. Przy omawianiu tej sprawy premier uderzył na dotychczasową działalność PKO., przyczem stwierdził jednak zadowolający wzrost oszczędności tak w P. K. O. jak i w instytucjach oszczędnościowych.

Dalej przeszedł mówca do uzasadnienia konieczności przedłużenia ustawy o pełnomocnictwach gospodarczych i finansowych dla rządu. Naczelną dążnością nowej ustawy jest praca w kierunku zaprowadzenia jaknajwiększej oszczędności w naszym życiu państwowym, w tym celu, ażeby społeczeństwo nie musiało być pociągane do coraz to silniejszych świadczeń podatkowych. Premier naszkicował dotychczas dokonane oszczędności osobowe w naszej maszynie urzędniczej, przyczem stanowczo wystąpił przeciwko żądaniu, którego zresztą w Sejmie nikt poważ-

nie nie stawia, domagającego się obniżenia płac urzędniczych. Z cyfr podanych przez prezesa ministrów zaznaczyć należy, iż w r. 1928 i w pierwszej połowie 1924, zmniejszono naogół stan urzędniczy o 39,000 osób, przyczem nie wzięty jest pod uwagę stan nauczycielski.

Następnie prezes ministrów zatrzymał się dłuższy czas nad sprawą instytucji komunalnych i samorządowych instytucji oszczędnościowych, przyczem zapowiedział, że rząd musi się zająć ich wewnętrznym ustrojem i działalnością. Zapowiedź premiera dotyczyła instytucji kas oszczędnościowych w Małopolsce i w Poznańskim, ponieważ b. Kongresówka takich instytucji nie zna, a przyjęta została przez posłów małopolskich jako zapowiedź dezorganizowania tej dziedziny życia publicznego.

Następnie mówca przeszedł do politycznej treści żądanych przez siebie pełnomocnictw. Mówca zaznaczył, że w poprzedniej fazie sanacji skarbu sprawami politycznymi nie był w stanie się zająć, wobec jednak przeprowadzenia sanacji zajmie się nimi, ażeby przyszły rząd, który przyjdzie po nim, miał sprawy te załatwione a państwo uspokojone.

Marszałek skierował projekt ustawy o pełnomocnictwach do komisji skarbowej, która ma rozpatrzyć projekt ten łącznie z komisją budżetową.

TELEGRAMY.

Wybór w Wersalu

PARYŻ, 12.6. Wybór nowego prezydenta odbędzie się w Wersalu w piątek.

PARYŻ, 12.6. Od środy rana rana grupy polityczne rozpoczęły omawianie kandydatury na prezydenta republiki. Prawdopodobnymi kandydatami są Painlewe i Doumergue, przyczem Painlewe posiada więcej szans. Prawica wysunęła prawdopodobnie jako kontrkandydata Barthou. Po złożeniu dymisji przez premiera Marsała — w sobotę otrzyma Herriot misję tworzenia gabinetu.

Miłe sceny w parlamencie francuskim

PARYŻ, 12.6. Podczas debat w Izbie komuniści, którzy wyzyskują postawę Milleranda do reklamowych krzyków, oświadczyli, że „Millerand winien być przegrany, bo zdradził klasę robotniczą” i ciągłymi śpiewami międzynarodówki przerywali posiedzenia. Ani jeden deputowany socjalistyczny i radykalny nie wszedł na trybunę i cała lewica w myśl umowy zupełnie nie przyjmowała udziału w debatach, jednakże, po otrzymaniu wiadomości o rezultatach głosowania w Senacie, wszyscy powstali z okrzykami: „Niech żyje Senat”.

Japonja zrywa z Ameryką

WARSZAWA, 12.6. Sekretarz stanu Hughes wręczył ambasadorowi japońskiemu odpowiedź w sprawie emigracji. Nota jakkolwiek jest utrzymana w bardzo uprzejmym tonie nie dopuszcza możliwości dalszych rokowań. Wobec tego prawdopodobnie ambasador japoński w najbliższym czasie weźmie biżterminowy urlop, czyli nastąpi zerwanie dyplomatycznych stosunków między Japonją a Stanami Zjednoczonymi.

Z giełdy zbożowej

WARSZAWA, 12.6. (Tel. wł.) W dniu wczorajszym na warszawskim rynku zbożowym przejawiała się w dalszym ciągu tendencja słaba. Z Poznania sygnalizują tendencję bez zmiany.

Dymisja Milleranda.

WARSZAWA, 12.6.—O godz. 20 m. 30 wydany następujący urzędowy komunikat: Prezydent Ministrów Marszał udał się ze wszystkimi ministrami do pałacu Elizejskiego celem poinformowania prezydenta Milleranda o wydarzeniach w parlamencie. Prezydent Millerand podziękował premierowi i jego kolegom za okazaną przez nich pomoc w obronie konstytucji i oświadczył, że wobec zgłoszenia przez ministrów dymisji i w związku ze sprawozdaniem o przebiegu posiedzenia obu izb, które otrzymał właśnie od premiera, postanowił ustąpić. W końcu Millerand prosił członków gabinetu o tymczasowe sprawowanie ich funkcji. W środę przed południem rada ministrów zbierze się na specjalne posiedzenie. Decyzja prezydenta republiki zostanie zakomunikowana obu izmom na początku ich jutrzejszego posiedzenia.

Dalsza parcelacja majątków.

WARSZAWA 12.6.—Jak nas informują, Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych w najbliższych dniach przekaże urzędowi ziemskiemu nową serję majątków państwowych, przeznaczonych do parcelacji. Rozdział gruntu przyczyni się w pewnej mierze do zmniejszenia panującego głodu ziemi.

Jak organizowali „pobożne“ pielgrzymki litwini?

WILNO 12.6.—Z pogranicza polsko-litewskiego donoszą ciekawe szczegóły o sposobie organizowania po stronie kowieńskiej „pobożnych“ pielgrzymek tak zwanych „bractw duchownych“. „Bractwa“ organizowane są przez księży Litwinów, przeważnie w miejscowościach nadgranicznych jak: Olita, Hanuszyszki, Zyżmory i inne. Zadaniem „bractw“ jest przygotowanie pielgrzymek do Kalwarii i Ostrej Bramy. Zapisujący się na członków otrzymują opłaty za należenie oraz obiecany jest im przez organizatorów szereg przywilejów materialnych.

Poza agitacją, która na rzecz pielgrzymek winien prowadzić każdy członek, odbywają oni ćwiczenia „braciszków“ zakończone defiladą, którą przyjmują...księża. Przypuszczają należy, że o ile pielgrzymki te w przyszłości do Polski wyruszą, to będą one uzbrojone. Broni dostarczyły im wojskowe władze litewskie.

Stan oblężenia w Rumunii?

BELGRAD 12.6.—„Vreme“ donosi z Bukaresztu, że w całej Rumunii został ogłoszony stan oblężenia.

List z Pomorza.

Grudziądz w czerwcu.

Po raz pierwszy wypada mi przesłać czytelnikom „Gazety Kaliskiej“ korespondencję z Grudziądza. Pisząc o życiu miasta, polityce miejskiej, o ruchu teatralnym i umysłowym, nie od rzeczy będzie poświęcić na wstępie słów kilka o samem mieście.

Miasto Grudziądz, centrem przemysłu i handlu Pomorza, uroczo położone, leży na prawym brzegu Wisły, kilka kilometrów na południe od ujścia Ossy do tej „królowej rzek polskich“. Nazwa Grudziądza pochodzi od polskiego słowa „gródek“, co świadczy o założeniu tego grodu przez Polaków, albo o polskiej ludności pierwotnej.

Patrząc ze wzgórza zamkowego, zwanego tu popularnie „Klimkiem“, zwłaszcza obecnie w letniej porze, kiedy rozwinęły się już drzewa, przedstawia się nam nie jednostajny, nudny obraz nowoczesnego miasta, lecz z jednej strony srebrzysta wstęga Wisły szereg śpichrz. po części jeszcze z doby gotyckiej pochodzących i piękna jaszczka fara, zaś z drugiej szczyty gmachów publicznych, wśród których tu i owdzie przebija zieloność, łąca się w obraz, który na długo każdemu zostaje w pamięci. Dalej za miastem

Wszystkim, którzy oddali ostatnią posługę mężowi mojemu

ś. † p.

Emilowi Schimingowi

i okazali tyle życzliwości w tej ciężkiej chwili, a w szczególności ks. p. Wendemu za wypowiedziane słowa pociechy nad grobem, mistrzom piekarzy, którzy na własnych barkach ponieśli drogę nam zwłoki do grobu, p. dr. Maderowi za gorliwą opiekę podczas choroby, Tow. Sp. Ew. za wykonane pienia, Tow. Wiośl., Straży Ogniowej, kolegom, przyjaciółom i znajomym, składamy serdeczne „Bóg zapłać“
1144

Żona z rodziną

zawszad idą lasy świerkowe i wzgórza jak tylko okiem sięgnąć, dopiero hen daleko za Nowem i Radzynie kończy się widnokrąg.

Miasto samo, sięgające swem powołaniem czasów Bolesława Chrobrego, albowiem za jego panowania Ossa była rzeką graniczną, posiada charakter miasta nowoczesnego, kilka z rozmachem zbudowanych ulic, szereg wielkich gmachów publicznych, oraz zabytków historycznych, jak wspomniane śpichrzeifara resztki zamku krzyżackiego i murów miejskich, oraz głośnia w całej Europie fortece, stanowiącą typ najsilniejszej fortecy epoki napoleońskiej.

Przedewszystkiem Grudziądz, leżąc na linii kolejowej Gdańsk—Działdowo—Warszawa, jest miastem wybitnie przemysłowem, słynąc głównie z przemysłu żelaznego, wyrobów ceramicznych i przetworów chemicznych. Wymienić można m. in. słynną w całej Polsce fabrykę maszyn rolniczych „Unje“, odlewnię żelaza Hersfelda i Victoriusa „Pomorskie Zakłady Ceramiczne“, jedyną w swoim rodzaju fabrykę przetworów chemicznych „Pomeranje“, dalej posiada Grudziądz fabrykę butów, fabrykę cygar, fabrykę wyrobów metalowo-porcelanowych, kilka browarów, cały szereg fabryk mebli, w końcu wielkie domy towarowe, hurtownie itp.

Z zakładów naukowych na pierwszym miejscu wymienić należy jedyną w swoim rodzaju Szkołę Budowy Maszyn, następnie Gimnazjum klasyczne (w neorenesansowym gmachu), Gimnazjum małe. Przyrodnicze (w gmachu neogotyckim), dalej posiada Grudziądz seminarja nauczycielskie, gimnazjum żeńskie, szkołę handlową, szkołę rzemieślniczą i sześć szkół ludowych. Wspomnieć również należy o Pomorskiej Szkole Sztuk Pięknych, pozostającej pod artystycznym kierownictwem prof. Szczepilewskiego, a skupiającej młodych adeptów malarstwa z całego prawie Pomorza.

Rządów pruskich pozbyło się miasto w dniu 23 stycznia 1920 r., kiedy wojska polskie pod wodzą gen. Hallera rozwinęły w Grudziądzu swe zwycięskie sztandary z Orłem białym. Jeszcze wtedy Grudziądz liczył około 30000 Niemców których szybko ubywać zaczęło, tak, że dziś miało nawskość już polski przybrało charakter, a serca przeważającej części mieszkańców biją jęmem, zgodnym i szczerem tętnem ku umiłowanej Macierzy.

Najaktualniejszą prawie, ze spraw społecznych jest w Grudziądzu obecnie sprawa odbudowy teatru. Jak wiadomo Teatr Miejski w Grudziądzu spłonął zbrodniczą podpaloną ręką jeszcze we wrześniu ub. roku i od tej chwili teatr grudziądzki gra w prowizorycznym przytułku — prywatnej sali „Tivoli“. Społeczeństwo grudziądzkie jednak, zdając sobie doskonale sprawę z tej doniosłej roli, jaką teatr polski odgrywa na zagrożonych rubieżach Rzeczypospolitej, wzięło się rażno do dzieła i utworzyło znaczny już fundusz odbudowy teatru. Prace mają się rozpocząć niebawem. Wybór miejsca pod nowy teatr długo był przedmiotem dyskusji w różnych komisjach magistrackich, ostatecznie uchwalono jednak przebudować t. zw. „Ratusz II“ na teatr Miejski. Budynek ten leżący w centrum miasta, w bliskości najważniejszych urzędów i stacji tramwajowej posiada odpowiedni rozkład wewnętrzny, tak, że przybudowana zostanie jedynie widownia. Specjalny „Komitet Odbudowy Teatru“ czyni gorączkowe starania, aby w Grudziądzu, tej dawniejszej twierdzy hakatystycznego szowinizmu stała jak najprędzej osobny przybytek sztuki narodowej polskiej.

W związku z kwestją odbudowy teatru wiele mówi się w mieście naszym o konieczności utworzenia szkoły dramatycznej i szkoły muzycznej. O tych projektach rozwiodę się szerzej w jednym z następnych „Listów“.

J. zeli sprawa odbudowy teatru zajmuje moc no umysły kulturalnych czynników w mieście, to znów koła przemysłowo-handlowe i rolnicze zajęte są przygotowaniami do I Wystawy Pomorskiej, jaka odbędzie się w Grudziądzu na początku czerwca 1925 roku. Wystawa ta pierwsza w Wolnej i Odrodzonej Polsce ma być niejako generalnym pokazem całego dorobku we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego Pomorza.

Zadaniem tej wystawy będzie także zwrócić uwagę całej Polski na wysoko stojącą wytwórczość Pomorza i być żywym dowodem tego, iż Pomorze w życiu gospodarczym Polski wybitny bierze udział, mając silnie rozwinięty przemysł, wysoko stojące rolnictwo, dobrze postawione rzemiosło, zorganizowany polski handel.

Sądząc z dotychczasowych poczynań i projektów, I Wystawa Pomorska swem znaczeniem, rozmiarami i ilością ekspozatów, ściąganie nie tylko tysiące gości w prastare mury Grudziądza ale również położy granitowe podwaliny pod przyszły rozwój ekonomiczny tej dzielnicy, która dotykając wybrzeży Bałtyku, dla rozwoju ekonomicznego całej Rzeczypospolitej Polskiej nie słychać doniosłe posiada znaczenie. L. E.

KRONIKA

— ODPUST W KOŚCIELE OO. FRANCISZKANOW. Jutro, tj. 13 bm., uroczystość Wielkiego Cudotwórcy św. Antoniego Pad. w kościele OO. Franciszkanów odpust zupełny. Porządek nabożeństwa następujący: Prymarja o godz. 7 msza św. cicha o godz. 9. Wotywa na intencję Czeladzi szewckiej o godz. 10. Suma z wyst. N. Sakr. i kazaniem o godz. 11.

Nieszpory z kazaniem i procesją o godz. 7 wieczorem.

— POPIS UCZNIÓW I UCZENIC SZKOŁY MUZYCZNEJ W KALISZU.

W dniu 12 czerwca rd. o godz. 8 wieczór w sali Towarzystwa Muzycznego, Parkowa 3, odbędzie się doroczny popis uczniów i uczenic szkoły muzycznej w Kaliszu.

Bilety wstępu bezpłatne otrzymać można w kancelarji szkoły (Parkowa 3) codziennie od godz. 4—6 po poł. lub przy wejściu na salę.

— Z TEATRU LETNIEGO.

P. Jan Horwath znany baryton oper rosyjskich po gościnnych występach w poznańskim „Pawim Piórze“ przyjeżdża do Kalisza i rozpoczyna w teatryku letnim. Wczoraj pojawiły się afisze na mieście, z których widać, że pierwszorzędny program na czele z p. S. Michałowskim, niewątpliwie tłumy publiczności ściągnie w niedzielę na inauguracyjne przedstawienie.

— Z ŻYCIA HARCERSKIEGO.

W niedzielę, 15 bm., odbędzie się w Nowym Parku popisy harcerskie. Oprócz lekkiej atletyki pokazywane będą popisy strażackie drużyny harcerskiej, szermierka, boks i wiele innych męsportów.

Czysty dochód Komenda Hufca przeznaczona na kolonje harcerskie i fundusz złotowy.

Bufet, kwiaty, konfetti na miejscu.

Orkiestra Pol. Państwowej.

Wejście dla dorosłych miljon, dla uczniów i żołnierzy pół milj. mk.

Początek o godz. 3 po poł.

— JUBILEUSZOWY WIECZOR W SOSNOWCU Dwadzieścia pięć lat pracy scenicznej przypada znanemu dyr. teatru Polskiego Henrykowi Czarneckiemu. Z okazji tej Sosnowicka Komisja Teatralna zorganizowała komitet do którego wchodzi przedstawiciele miasta i urzędnicy wieczór jubileuszowy w sobotę dnia 14 bm., po którym odbędzie się bankiet na cześć młodego sympatycznego jubilata. Wiadomo wszystkim jak energicznie pracuje dyr. Czarnecki dla sztuki polskiej w Zagłębiu postawił scenę po kilkuletniej pracy na prawdziwie artystycznym poziomie, przez co w Zagłębiu stał się prawdziwą sympatią, to też na wieczorze jubileuszowym wszystkie miejsca zostały rozebrane. Odegrana będzie ostatnia nowość Zygmunta Nowakowskiego „Tajemniczy pan“. Na przedstawieniu wręczona będą pamiątkowe prezenty z życzeniami i z chęcią do dalszej owocnej, a tak ciężkiej pracy.

— ZASMAKOWAŁO MU.

W dniu 8 bm., o godz. 22 funkcjonariusze posterunku pol. państwowej st. Kalisz wykryli w jednym z wagonów st. Kalisz internowanego ukraińca z obozu Nr. 10, Józefa Strenczuka zry

wającego plomby z towarowych wagonów. W śledztwie okazało się, że już dni poprzednich Strenczuk skradł już z wagonu 10 wiader cynkowych, które sprzedał mieszkańcom domu No wy Świat 45. W tych dniach Strenczuk miał wyjechać do Francji, pieniądze zaś z kradzieży użył na sute libacje z kolegami. Strenczukiem zajęły się władze sądowe.

— KRADZIEŻ POMARANCZ.

Posterunek pol. państw. St. Kalisz zauważył pewnego jegomościa na St. Kalisz, który niósł 2 worki. Policji państwowej jegomość wydał się podejrzanym, zrewidowano worki, gdzie znalazło no pomarańcze i rzeszkę amerykańskie, wszystko razem okazało się pochodząco z kradzieży na szkodę niejakiego Gruna.

— MILJONOWKA. Wygrana miliona marek 4 proc. państwowej pożyczki premijowej padła w dniu 7 czerwca na Nr. 202,877.

Giełda Warszawska w Złotych.

New-Jork	5.18½
Londyn	22.37
Paryż	26.77
Szwajcaria	91.30
8% pożycz. zł.	7.20
4% pożycz. prem.	0.48
Bony zł. S. II A.	0.72
Listy Tow. K. Ziem.	17.25
Złoty =	1.800.000 mk.

**Składajcie ofiary
na inwalidów wojennych.**

BIULETYN

SPOSTRZEŻEN METEOROLOGICZNYCH STACJI
„KALISZ” Państwowej Sieci Meteorologicznej
PRZY SEJMIKU

w dniu 12 czerwca 1924 r. godz. 7-a rano

1) Ciśnienie powietrza	744.9. m.m.
2) Kierunek wiatru	SE
3) Siła wiatru	2 m/s
4) Stan nieba	Zachmuż. całkow.
5) Wilgot. bezwzględna	12.0 m.m.
6) Wilgot. względna	83%
7) Temp. powietrza	+17.1
8) Ilość opadów	Nie było
9) Najwyż. temp.	+24.4
10) Najniż. temp.	+10.9

z doby
ubiegł.
za cały d.

BIURO TECHNICZNE ELEKTRA

Telefon 41.

KALISZ,

Al. Józefiny 12

Zakładanie światła elektrycznego. Dostawa i naprawa akumulatorów. Motory do pomp, maszyn hafciarskich, młynów i wszelkich fabryk. Oświetlenie kościołów, elektryfikacja majątków ziemskich, osad i miast siłą wodną, turbinami powietrznymi, motorami spalinowymi, Maszyny do obróbki drzewa. Maszyny do pisania.

Zakładanie i kontrola piorunochronów.

PORADY I KOSZTORYSY BEZPŁATNIE.

696

Taniość, szybkie i solidne wykonanie, dogodny warunki spłaty.

Szkola Rzemiosł przy Stow. Rzem. Żyd.
w Kaliszu

podaje niniejszym do wiadomości, że

ZAPISY

dla nowostępujących kandydatów na rok szkolny 1924/25
przyjmuje kancelarja szkoły Al. Józefiny 27 III p. co-
dziennie od godz. 10-1 i od 4-6.

Przyczem należy złożyć podanie i załączyć świadec-
two szkolne, metrykę urodzenia i świadectwo szcze-
pienia ospy. 1136

Lokomobila dwucylindrowa

dobra do użytku o sile 18 P. H. oraz nowy motor elektryczny firmy Gauza o sile 16½ P. H. (prąd miejski) są do sprzedania po cenie niskiej.

Mieszkanie, składające się z 5 pokoi i kuchni jest do wynajęcia zaraz.

Bliższych wiadomości zasięgnąć można w składzie przemysłu drzewnego w Kaliszu przy ul. Wrocławskiej № 95, lub Fabryczna 1, u Znamirowskiego, telef. 56. 1073

OBUWIE

Okazyjnie do sprzedania 6 par obuwia, które sprzedam niżej ceny kosztu, mianowicie: para trzewików męskie czarne № 28 para półtrzewików brązowa № 28, para trzewików męskich z bardzo wysoką cholewką czarne № 27, para bucików damskich czarne wysokie № 37, para półbutów brązowych № 36, i para pantofli na jeden pasek czarne № 37, obuwie solidne z przepasowanych i 27 par dziecinnych pantofelków kolorowych które mogą być sprzedane hurtowo.

Górnośląska № 68 m. 7 pierwsze piętro. 1123

Zginął paszport

wydany przez Magistrat m. Kalisza na imię Kasriel Neiman 1138

Zginęły 2 weksle po 275 zł.

wystawione przez Henryka Skąpskiego na zlecenie Józefa Maciejewskiego płatne 10 lipca 1924 r. Powyższe weksle w obcych rękach są bezwartościowe. 1145

Rada Zarządzająca Towarzystwa Budowy i Eksploatacji Gmachów w Kaliszu Spółka Akcyjna

zawiadamia niniejszym, że

Zwyczajne Walne Zgromadzenie odbędzie się w dniu 1 lipca 1924 roku o godzinie 6 p. p. w lokalu Banku Ziemiańskiego w Kaliszu Al. Józefiny 10.

Porządek dzienny:

- 1) Sprawozdanie Rady Zarządzającej,
- 2) „ Komisji Rewizyjnej,
- 3) Zatwierdzenie bilansu za rok 1923,
- 4) Powiększenie kapitału zakładowego,
- 5) Upoważnienie Rady do korzystania z kredytu w instytucjach kredytowych, rządowych i prywatnych,
- 6) Upoważnienie Rady na prawach Walnego Zgromadzenia do przeszacowania i przewalutowania majątku i kapitału Towarzystwa na waluty złote.
- 7) Wybór członków Rady na miejsce ustępujących członków,
- 8) Wybór Komisji Rewizyjnej,
- 9) Wolne wnioski Rady i akcjonariuszów.

W myśl § 21 ustawy wnioski na Zgromadzenie winny być podane przez akcjonariuszów na piśmie Rady co najmniej na 2 tygodnie przed Zgromadzeniem.

Akcjonariusze życzący sobie wziąć udział w Zgromadzeniu winni przedstawić swe akcje lub kwity depozytowe w Oddziale Banku Ziemiańskiego w Kaliszu Al. Józefiny 10 przynajmniej na 14 dni przed Walnem Zgromadzeniem (§ 24).

W razie niestawienia się dostatecznej liczby PP. Akcjonariuszów, w myśl § 31 statutu, prawomocne zebranie odbędzie się dnia 15 lipca 1924 r. o godz. 6 pp. w tym samym lokalu i z tym samym porządkiem dziennym. 1137

Firma egzystuje od r. 1908.

Skład drzewa

Firma egzystuje od r. 1908

H. Znamirowskiego

w Kaliszu przy ul. Wrocławskiej № 95. Telefon 56.
Skrzynka pocztowa 50

został po dłuższej przerwie na nowo otworzony.
Poleca po cenach konkurencyjnych drzewo budowlane i stolarskie.

Posiada na miejscu maszynę parową, Heblarki, Cerkularki, Piły taśmowe i inne dla wykonania wszelkich obstalunków, w zakres budowlany wchodzących.

Wykonanie z własnych i powierzonych materiałów solidnie i terminowo.

Firma egzystuje od r. 1908.

U W A G A:
Wykonuje posadzki dębowe. 1074

Firma egzystuje od r. 1908.

MAGAZYN OBUWIA KALISZANKA

WROCLAWSKA 32.

WYPRZEDAŻ OBUWIA

1134 po cenach niższych z powodu likwidacji do dnia 28 czerwca b. r.